

Hétfő Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Hétfőn kezdődik a politika nagy hete

Amikor a liberális párt végrehajtó bizottsága megválasztja a párt új vezetőjét, aki részletes programot ad és megkezdí az érdemleges tárgyalásokat a többi pártok vezéreivel a megegyezés érdekében

Averescu tábornok saját magát ajánlja a kormány élére

Bukarest, november 27.

Bratianu Jonel holttestét ma délután szállítják az Athaeneum díszterméből Floricára, ahol apja mellé a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A ravatálnál tegnap egész napon át a kormány tagjai felváltva állottak őrséget. Tegnap délelőtt újabb minisztertanács volt, amelyen megállapították a temetésre vonatkozó utolsó rendelkezéseket.

A koporsó felett gyászbeszédet fog mondani a kormány képviselője, majd Vaida-Voevod Sándor, Coandă tábornok és Tasea az egyes politikai pártok képviselőitében bucsuztatják az elhunytat.

Elhatározta a tegnapi minisztertanács azt is, hogy a parlament legközelebbi ülését pénteken tartja meg. A temetést követő napon, hétfőn újabb minisztertanácsot tartanak a kormány tagjai.

Bratianu Vintila miniszterelnök és Duca belügyminiszter tegnap meglátogatták a beteg Titulescu külügyminisztert, akivel hosszabb megbeszélést folytattak. A fővárosi lapok azt hiszik, hogy a politikai pártok között a jövő helyzet kialakulására nézve döntő tárgyalások hétfőn kezdődnek csak, amikor is Bratianu Vintila miniszterelnök konkrét javaslatokkal fog előállani. A tárgyalásokat mindenestre rövid idő alatt lefolytatják, nehogy az ország hosszabb ideig bizonytalanságban maradjon.

Ami a megegyezés kilátásait illeti, az Adeverul szerint a nemzeti parasztpárt tagjainak kisebbik része határozottan minden megegyezés ellen foglal állást, a párt többsége azonban lehetségesnek tart bármilyen nehézségek árán is egy megállapodást.

A megegyezést az ország érdekében állónak mondják a nemzeti parasztpárt ezen körei, mert lehetségessé tenné az ország két nagy pártja között a politikai rendszerváltozást. Az Adeverul hozzáfűzi még, hogy Jorga professzor ellene van a liberális párttal való bármilyen mértékű megegyezésnek. Averescuék pedig dezorientációban vannak és izolált akciót folytatnak. Maga Averescu tábornok homogén, egységes kormányt tart szükségesnek és

amennyiben a liberális párt nem maradna uralmon, úgy saját magát tartja ilyen kormány élére a legalkalmasabbnak.

A pártvezérek között ismételtelen voltak megbeszélések, amelyek a politikai helyzet békés tisztázását célozták. A Dimineata a politikai tárgyalásokkal kapcsolatban azt közli, hogy Bratianu Vintila miniszterelnök és Jorga professzor találkozása barátságos lefolyású volt. Maniu Gyula felkereste lakásán a beteg Titulescu külügyminisztert, akivel szintén behatóbban tanácskozott. A Cuvantul úgy tudja, hogy Maniu és Jorga között már bizonyos elvi megállapodás jött létre.

A két pártvezér a lap szerint visszautasította a liberális párttal való kolaborálást abban az esetben, ha a kormány a jelenlegi parlamentet nem hajlandó feloszlatai és új választásokat kiírni.

A nemzeti parasztpárt és a néppárt külön is készek vállalni a felelősséget a kormányzásért. Az Averescu-párt jövő vasárnapon Bukarestben országos kongresszust tart. Bratianu Vintila miniszterelnök egyébként elhatározta, hogy amennyiben a nemzeti parasztpárttal nem tud megegyezésre jutni, úgy a kormányzat egyedül vállalja és folytatja. A nemzeti parasztpárt több pontba foglalta feltételeit, amelyek között szerepel a parlament feloszlata, az új választások kiírása, a választói törvény módosítása, a lei stabilizálása, külföldi kölcsön felvétele és a vám-

tarifa revíziója. A nemzeti parasztpárt ezen követelése a liberális párt egy részében azt a meggyőződést váltották ki, hogy

a feltételeket en bloc nem lehet elfogadni, de a tárgyalásokat azért tovább kell folytatni, hogy olyan bázis teremtsék, amelyet mindkét fél elfogadhat.

A liberális párt másik része azt a nézetet vallja, hogy az említett program-pontokról lehet tárgyalni és a nemzeti parasztpártnak a kormányban néhány tarcát biztosítani.

A liberális párt új vezérének megválasztása a párt végrehajtó bizottságának hétfői ülésén megy végbe. Ezen a nagyfontosságú ülésen résztvesznek a kormány tagjai Lupu, Anghel és Duca tábornok és Mrazec kivételével, akik nem tagjai a liberális pártnak. Jelen lesznek továbbá a törvényhozó testületek elnökei, az összes megyei pártszervezetek vezetői és a választott tagok. Az immár elkészített program szerint

Duca belügyminiszter javasolni fogja, hogy Bratianu Vintilát egyhangú felkiáltással proklamálják a párt új elnökének. Ennek megtörténte után Bratianu miniszterelnök programot fog adni.

A pénzügyminiszterium tisztviselői kara tegnap délelőtt Simionescu államtitkár vezetésével megjelent Bratianu Vintila előtt, akinek a miniszterium részvétét fejezte ki.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'17'5 Párisban —

Temesvári magánárfolyamok 1927 november 27-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Angol font: 791'00—791'50—792'00, dollár: 161'50—162'00—161'00, dinár: 2'86 külföldi, 2'81 belföldi, 2'81 effect, hollandi forint 65'40—65'50—65'50, francia frank 6'39 6'40—6'40, olasz lira 8'90 8'92—9'00, cseh korona: 4'81 4'82 4'71 osztrák schilling 22'90—22'95—23'00, német márka 38'75 38'80 38'90, magyar pengő: 28'40—28'50—28'50 svájci frank: 31'30—31'35—31'40.

Terményárak:

(Dengl és Kleinmann gabonabizományos cég árai.)

Buza 720, rozs 620, takarmányárpa 620, sörárpa 700, tengeri 450, tengeri januárra és februárra 500, zab 510, bab 750, burgonya 210, korpa 425, lóhere 47 lei. Irányzat barátságos.

Fizetése képtelen

a Tedeschi-féle vaskereskedés

Temesvár, november 27.

Azon a vértelen fronton, amelyen a temesvári gazdasági életet évek óta súlyos csapások érik, a veszteségi lista ismét megszapordott egy régi cég nevével. A Tedeschi János és Fiai vaskereskedő cég bejelentette fizetése képtelenségét és arról körlevélben értesítette hitelezőit. A Tedeschi János és Fiai céget néhai Tedeschi János temesvári kereskedelmi és iparkamarai elnök alapította több mint egy félszázad előtt. Szorgalmával és rátermettségével a céget az egész Bánságban ismertté tette és mikor azt halála után hasonló nevű fia vette át, akkor az teljes virágzásában volt. A második Tedeschi János halála után az üzletet Tedeschi Béla vezette. A mindinkább komorabbá váló gazdasági válsággal nem bírt megküzdeni és kénytelen volt bejelenteni a fizetése képtelenségét.

Városi zenekar

létesül jövőre Temesvárott

Temesvár, november 27.

Temesvár erősen fejlődő kulturális életének fontos tényezője lesz az az állandó zenekar, amelyet Temesvár városa kíván megszervezni és anyagiilag is adminisztrálni. Terve volt már valamikor Telbisz Károlynak is, hogy Brassó és Nagyszéchen példájára Temesvárott szintén felállítsa a városi zenekart. Az utóbbi években a színházépítés sok költsége háttérbe szorította ezt a kérdést, de a jövő évben már megvalósítható lesz a városi zenekar annál is inkább, mert a város vezetősége kellő megértéssel karolta fel az eszmét és erre a célra háromszáz-ezer leit hajlandó a költségvetésbe beállítani. Ilyformán jövő ősszel már megkezdheti működését a negyvenkét tagból összeállítandó városi zenekar, amely természetesen hivatásos zenészekből állana. Ezek szolgáltatnák azután a színházi, mozi, strand, park és tizenet, de szereplnének egyéb nyilvános alkalommal is. A város anyagi támogatása mellett biztosítva lesz a zenekar életrehívásának minden költsége, amely később a zenekar rendszeres és komoly munkájával amugyis megtérül és önmagát fogja kifizetni.

BÉCS HARMINCMILLIÓ DOLLÁROS KÖLCSÖNE. Bécsből jelentik: Bécs városa a National City Companie new-yorki konzorciumtól harminc millió dolláros kölcsönt kapott hat százalékos kamattal.

Üzletfelosztás

Hatósági engedéllyel feloszlattuk divatárúzetünket és az összes raktáron levő áruinkat

nagy engedménnyel kiárusítjuk

Klein és Naftaly

Józsefváros, Kossuth-u. 13

Gyorsvonaton Temesvártól Lugosig

vagy

Egyszerű gondolatok a tüdőtlen vagonban

Lugos, nov. 26.

Ott áll az első sín páron elnyúló lomha testtel a bukaresti gyors. Reggel nyolc felé jár az idő. A vasuti ügyeletes jelt ad az indulásra. A vonatvezető a kürtjébe fúj, a kerekek nyikorognak és pár perc múlva a vonat már valahol a gyárvárosi részek között zakatol.

Ihat hosszú Pulmann-kocsiból áll a reggeli gyors és hat kocsiban összesen tizenkét ember utazik. Kivéve a harmadik osztályú kocsit, amely megtelt. A kalauzok ásitóznak, unatkoznak. És a kocsikban hideg van.

Becsukom a szemem és egy pompás bukaresti lakást látok magam előtt. A C. F. R. vezérigazgatója talán éppen ebben az órában veszi a reggeli fürdőjét, kitekint az ablakon, látja az első téli zuzmarát és belső megelégedettséggel mondogatja magában:

— No nem baj, az én gyermekeim, nem fáznak, a rendelet a vonatok fűtésére már régen ott terpeszkedik az ország állomásfőnökeinek íróasztalán.

Közben a Temesvár—bukaresti gyors utasai dideregnek. Ugyáltszik, a vasutnál is azért adják ki a rendeleket, hogy ne tartsák be. Az ember a hideg ellenére, vagy talán éppen azért szépekről ábrándozik. Legelső sorban egy jól fűtött vasuti fülkéről.

A kalauz megjelenése szakítja meg a reggeli ábrándszöveget.

Előttünk apró faluk. Rékáson hirtelen eszébe ötlük az embernek, hogy az igazságügyminiszter készülő törvénytervezete folytán Rékás is amolyan közönséges nagyon kicsi fészek lesz, mert elveszik a járásbírói jogát és a városba viszik.

Lám-lám most is négy ember szállt ki a gyorsból, akiknek a temesvári járásbírói jog volt dolguk. Igen-igen, a vidéknek csendre van szüksége, elég volt a perekből, intézzék el azt is Temesvárott, meg Aradon és Váradon és Kolozsvárott... Minek kell a falunak bíróság? Minek? A városba visszük azt is, hiszen ott nem számít, hogy két járásbírói joggal több vagy kevesebb van. Milyen kedves lesz, ha, mondjuk, nyolc járásbírói jog fog működni, a sok vidéki Temesvárra jön, több lesz a jövedelme a vasutnak is és fűteni is fognak talán. Nagyon jó lesz: nem kell utána hideg vonatban utazni. Az ember sohasem tudja, hogy mire jó egy készülő törvény...

Bélincen már nem áll meg a vonat. Minek? Hiszen gyors. Már messziről idekacsingat Lugos. Olyan, mint egy fiatal, tüde leányzó. Mentés a gondoktól és az embereknek van még jókedvük. Legalább messziről így fest...

A mozdony nagyot fúj és megáll. Lugos.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerésztárában, a „Fekete Sas-hoz”, I., Szentgyörgy-tér.

Szürkén ásit az állomásépület az érkező vidékre. A leányzó mintha megsomorította volna a borús időjárás.

Reggel kilenc múlt.

Az ember betér a kávéházba. Reggelizik. És ott a reggeli mellett ásit Lugos, amely gazdaságilag megalapozottabb Temesvárnál és pénzügyileg rendezettebb a Marmarosch-Blank banknál.

Ismerős is akad.

— Nincs itt semmi új Lugoson, — mondja. — Ezeknek az embereknek

Lelkes temesvári magyar lányok karácsonyi babakiállítását és babavásárt rendeznek

Oly nagyon gyakran hallani, hogy ma már nincsenek gyermekek. És olyan kevesen tudják, hogy mit lopnak el ezzel a gyerektől és, hogy mennyire hiányzik majd az későbbi életében.

Mi kárpótolni, visszavezetni akarunk minden gyereket az ő tündérországukba, a babavilágba. Mi szeretettel váró örömmel lessük, hogy fog a gyermeklélek megnyitni, kontaktusba lépni azzal a sok babával és mit fognak nekik mesélni a babák. Mert, hogy beszélni fognak, az bizonyos — a mi lelkes szeretetünkről, mely igyekezett egy csodás, gazdag világnak: a gyerekléleknek érthetővé tenni a babák beszédét. Minden baba tud gyereknyelven beszélni, egy drága szimbolikus titkos nyelven, melyet a felnőttek meg sem értenek. És ezeknek a babáknak nem szabad élettelen tárgyakká lenni, lelkes lények lesznek. Igen, lelkes lény — hiszen a gyerek saját gondolkodását, saját lelkét önti a babába.

Akik nem tudjátok, mit jelent a

Uj vezérigazgatót kap a Resica-mű aki már alá is írta a társasággal kötött szerződést

Temesvár, nov. 27.

Megírtuk, hogy a Resica-művek resicai vasgyára a helytelen vezetés miatt milyen nehéz helyzetbe került. A Resica-műveknek husz igazgatója van, akik milliós fizetések dacára is odajuttatták az országnak ezt a legnagyobb gyárvállalatát, hogy gyártmányai nem megfelelőek és drágábbak, mint a külföldi hasonló gyáraknak nagy vámmal sújtott áruai. Megemlékeztünk már arról is, hogy a sok igazgató jövedelme milyen horribilis összegeket emészt fel, azonkívül óriási pénzeket, súlyos milliókat, fordították a resicai és ferencfalvi igazgatósági villák restaurálására és berendezéseire. Nincsen az a fejedelmi kéjlek, amely nagyobb pompával volna berendezve, mint a resicai igazgatósági villa.

Motorbiciklis ember naponként friss pisztrángot szállított, melyet a stájerlaci halastóból fogtak. A motorbiciklit kizárólag erre a célra szerezték be.

Nagy diadal volt a múlt esztendőben, amikor a resicai gyárból kikerült az első mozdony. Az ugynevezett har-

van pénzük. Rendezettek, nyugodtan élnek és jobban bírják a gazdasági krízist a liberális kormányánál. A gazdasági válság óta csak egy fizetésképtelenség volt.

Azért később beszél másról is. Nagy üzletekről, kétes hitelfolyósításokról és botrányokról. Titokban és csendben. Szóval nagyszerű hely újságíró részére: bőven terem a szenzáció.

Egy erénye van Lugosnak: nem tud mindenki mindent, csak a beavatottak. g-d.

Baba a gyermeknek, néztek csak meg a gyereket, mikor babával játszik. Nemesak a jelent, amit lát, tesz, hall vagy utánozni akar, játszatja el a babájával, hanem a fejlődő burkolt lenyét, az egész öntudatalatti természetét, nőiességét — hisz tündérvilágban vagyunk — viszi bele. És teszi ezt úgy, hogy egész fantáziája, öröme, bánata nyílik meg benne. A baba a gyermek poézisa.

Most jönnek az ünnepek és ha a gyermek lelket tud vinni a játékába, tudjátok ti is lelkesen megvenni azt. A Magyar Nőegylet leánytagozata nagy szeretettel megnyitja előttek a tündérvilágot, amennyiben december elején babakiállítását és vásárt rendez. Lehetővé teszi gazdagnak és szegénynek a látogatást, amennyiben beléptijegy nincsen és gondoskodott olcsóbb babákról is. Mindenki, aki babát vesz, örömet is szerez, jót is tesz. Tündérország kapuja nyitva: Gyerekek jöjjenek el szüleitekkel!

A Magyar Nőegylet leánytagozata.

mincötös típusu mozdonyokat gyártották ott az államvasutak részére. Tízet már le is szállítottak és azok már hónapok óta a temesvári vasuti műhelyben állanak. Olyanok ezek az óriási gépek, mint a papagályok. Rengeteg rajtuk a zöld és a piros festék és még a kazánok s a kémények is szép zöldre vanna lakkozva.

A gyönyörű mozdonyok azonban még mindig nem kerültek üzembe. Egy kis baj van velük: nagyobb javítások szükségesek rajtuk.

Mindenre jutott pénz, csak a gyárak modernizálására nem. Ehez járult még az, hogy a régi berendezésű gyárakból is kitétték a régi és szakavatott technikai vezetőket.

Mind ezek a körülmények — miként megírtuk — arra birták a Resica-művek legfelsőbb vezetőségét, hogy a reorganizálás gondolatával foglalkozzék. Megírtuk, hogy tárgyalások indultak meg Kundl mérnökkel, a trzynietzi gyár vezérigazgatójával. Most már módunban van jelenteni azt is, hogy ezek

a tárgyalások eredményesen befejeződtek, a szerződést aláírták és Kundl már legközelebb elfoglalja állását.

Busila, a romániai mérnökegyesület elnöke, mint administrator delegee megmarad a Resica-műveknél. Illetékes helyen remélik, hogy sikerülni fog a Resica-művek régi virágzását visszaállítani. k. e.

Vasárnapi csevegés

a négyezer év előtti etonfrizuráról

A londoni British Muzeum ismét nagy munkába fogott. Abraham bibliai szülővárosában, Urban ásatásokat végez s oly adatokat hozott máris napvilágra, melyek legnagyobb része újszólván ismeretlen az eddigi történelmi kutatás számára. A bibliai ásatások eredménye mindeddig nagyon gyér volt. Legfeljebb a Krisztus előtti ötödik századból vannak építészeti emlékeink, de most a legújabb munkálatok nyomán hatalmas város bontakozik ki szemünk előtt Abraham idejéből, tanúságaként az ótestamentumi kornak, mely kerek kétezerszáz évvel előzte meg Krisztus születését. Ott áll már a négyezer éves utca szabadon a huszadik század napfényében, hiánytalanul mutatva az egykori élet képét. Az összesereglett építészek bámulattal állapítják meg, hogy Abraham kortársai voltak a bibliai kor legtekélyesebb építészai. Megállapítanak azonban még más is, ami még csodálatraméltóbb. Egyetlen házról sem hiányzik, mindegyiknek szerves alkatrésze a női szépségápoló szalon, száz és száz változatával a szépségápoló szerkeknek és finomművi szerszámoknak. Gyönyörű manikűr és toilette eszközök kerültek felszínre oly finom és pazar kivitelben, hogy ékességül szolgálhatnának bármilyen elkényeztetett izlésű modern hölgy asztalán, nem is beszélve a tükrökről, puderdobozokról, elefántesont-bonbonierekről, melyeknek lotuszvirág, pálmalevél, aloé, ciprus formája a faragóművészet legesábitóbb nüanszaival telített. Egyetlen ornamens árulja el, hogy mégis egészen más korról állunk szemben, mint a mai. Minden darabon gyönyörű árnyékzsiluettje gugul más és más szerelmi pózban egy teljesen meztelen férfinek. Beszéljünk még az ajakpirosítóról és szemöldökíróról talán? Anyaguk finomabb, jobb a mainál. Sa parfümök? Olyan kábitó, büvös illat csap elő négyezer év homályából, hogy a legfinomabb francia parfüm olcsó szagosviz hozzá képest. Semmi sem hiányzik a női felkészültségéből, minden volt már, ami ma van, — még eton frizura is. Kétségkívül tanuskodnak erről a talált rajzok. Abraham nővérei hordták erkölcsösten máról, épp olyan az, mint a négyezer év előtti tegnap. Akkor is bubifejjel, ajakirral és festett szemekkel hódították a bájos nők a büszke ótestamentumi férfiakat.

Mindenkinek kifizetődik

egy kísérlet képkerettel, madonnaképekkel minden kivételben, tükrökkel és táblaüveggel.

Baszting Henrik

Timisoara-Belváros, Nádor-utca 2.

Hová meguünk

lumpolás után?

Restaurant „Gurán” (volt Potyka) vendéglőbe, ahol minden reggel friss korhely- és bablevest kapunk.

Ugyanott jó, olcsó és izletes házi- és konyhát. Abonensek felvételnek.

Gurán János

vendéglős

(1712) II, Potyka- és Méréleg-utca sarok.

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a

Petőfi esárda mögött

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. (688)

Ugyanott téglá is kapható.

Ne pazarolja hiába a pénzét silány utánzatokra... vásároljon csak valódi

grammofont

KATZKY-nál

Timisoara, Mercy-u. 10.

Grammofonlemezek nagy választékban 60 leitől feljebb.

Mértföldeket mehet,

országot bejárhat a

„VULPE” cipőkkel

GHETE **Vulpe** CIPŐK

Olcsóság és tartósság tekintetében utólrhehetlenek.

Újdonság! 500 pár minta bokszip vízhatlanítva és dupla talp al alkalmazottaknak 700 lei árban

KÁDI & Co.

Belváros, Széchenyi-palota.

Temesvárott újból kísért a névvegyelemzés

amellyel lehetlenné akarják tenni, hogy magukat magyaroknak valló szülők gyermekei továbbra is magyar iskolákba járhassanak

Román szülők is küldik gyermekeiket kisebbségi iskolákba

Temesvár, nov. 27.

Szegény kisebbségi iskolák. Még az is huzza őket. Annyi bajuk, veszedelmük, küzködésük, vészofutásuk van, hogy szinte Isten csudája, hogy még tudnak működni. Hej, pedig vannak, akik szeretnék, ha ezek az iskolák nem működnének és ennek érdekében nem nyugszanak. Hiába ad ki a miniszter megnyugtató rendelkezéseket a kisebbségi iskolákat illetően, mindig akadnak olyan tanügyi hatóságok, melyek papákkal akarnak lenni a papáival.

A jugoszláv lapok éppen a napokban írták meg, hogy a belgrádi közoktatásügyi kormány rendeletet adott ki, amelyben az ugynevezett névvegyelemzés szigorúan megtiltja.

A névvegyelemzés az, hogy a tanulók nemzetiségi hovatartozását nem abból állapítják meg, hogy milyen nemzetiséget mondtak be a szülők, hanem megnézik, hogy milyen hangzása a neve és aszerint határozzák meg, hogy milyen nemzetiségű.

Hogy ez mennyi visszaélésre és visszaállításra adhat alkalmat, arról most felesleges beszélni. A jugoszláv közoktatásügyi miniszter felismerte ennek a rákfenének a veszedelmes voltát és azért erélyes rendeletével egyszer és mindenkorra véget vetett annak. Nálunk Romániában Anghelescu közoktatásügyi miniszter már sok rendeletet adott ki, azonban egyetlen sincsen közte, amely a névvegyelemzést tiltaná. Eppen ezért vígan is üzik azt.

Temesvárott már sok panasz esett erről a névvegyelemzésről. Különösen négy-öt esztendő előtt szerették azt egyes tanférjak és tanítónők üzni. Az elemi iskolák magyar tagozataiból irgalmatlanul kitétek azokat a tanulókat, akiknek véletlenül németes hangzása neve volt, még akkor is, ha azok a tanulók egy szót sem tudtak németül. A multnak ez a sajnálatos tévedése most ismét kísért Temesvárott és pedig Frates Romulusz tanfelügyelő jóvoltából.

A belvárosi zárda magyar tagozatainak természetesen szintén vannak olyan növendékeik, kiknek németes a neve. Erről értesült a tanfelügyelőség és azt a kérdést kockáztatta meg, hogy

ezek a növendékek miért nem járnak a német tagozatokba. Igaz, hogy egyéb még nem történt. De hátha eszébe jutna egy nap Frates tanfelügyelőnek, hogy a német nevű és magyar anyanyelvű tanulókat átparancsolja a német tagozatokba. Mert megtörténhetik.

Vannak, akik nem tudják megérteni, hogy lehetnek, akik német névvel magyarok. Pedig, mi magyarok nem találunk azon semmit, hogy jó románok vannak akárhányan, akiknek a nevük magyaros hangzása.

Nem is szólva arról, hogy akárhány magyarelles szász van, aki egy kukkot sem tud magyarul, holott a neve magyar.

A névvegyelemzésnek tehát ugylát-szik egyelőre csak informatív jellege van Frates tanfelügyelő részéről. Arra azonban szigorúan vigyáz, hogy lehetőleg csak egy vallásuk járjanak a felekezeti iskolákba. A belvárosi zárda elemi leányiskolájába beiratkozott Ezzel azonban Frates tanfelügyelő négy református leánya is. Ezek a

kisleányok már tavaly is odajártak, nem törődik és nem veszi figyelembe azt sem, hogy a reformátusoknak nincsen Temesvárott elemi iskolájuk. Ráüzent az iskola igazgatójára, hogy a négy református leánykát utalja át az állami elemi iskolába, mert azok katolikus iskolába nem járhatnak.

A négy leánya szülői erre kérvényvel fordultak Bukarestbe a közoktatásügyi miniszteriumhoz és kérték, hogy gyermekeik ezentul is járhassanak a katolikus felekezeti zárdaiskolába, ahová már a multban is jártak. És hogy az engedélyt annál inkább megkaphassák, hivatkoztak arra, a zárdaiskolába miniszteri engedély alapján több román anyanyelvű és görög keleti vallású leánya jár. Ezeknek a szülői az azal a megokollással kérték, hogy a katolikus elemi iskolába járhassanak gyermekeik, hogy ott kisebbségi nyelvet tanuljanak meg.

Ezek a szülők fontosnak találják, hogy gyermekeik ebben a városban élve, ahol a kisebbségek tulnyomó számban

Nyolc oldalon

Jelenik meg naponkint a Déli Hírlap. Közönségünket immár harmadik éve beülesítéssel és tisztességgel szolgáljuk, amikor naponkint a kora reggeli órákban a legfrissebb hírszöveget nyújtjuk neki. Négy oldalon jelent meg eddig a lap és ezen a négy oldalon az olvasó megtalálta mindazt, ami a késő esti órákig a világ minden részében történt. Büszke önérettel állíthatjuk, hogy a Déli Hírlap fennállásának aránylag rövid ideje alatt a közönség legzsebébe rétegeinek kedvence lapja

lett. Öszinte örömmük, hogy érezzük az olvasók napról-napra növekedő táborának ragaszkodását, mert ebben nemcsak törekvésünk, tisztességes munkánk elismerését látjuk. Ez a ragaszkodás és ez az elismerés arra ösztönöz és arra sarkal, hogy a jövőben még fokozottabb mértékben igyekezzünk kielégíteni olvasóink igényeit. Ezt csak úgy tehetjük meg, ha az eddiginél nagyobb terjedelemben jelenünk meg. Mostanáig is áldozatokat hoztunk, hogy

a legolcsóbb lapot

adhassuk olvasóinknak. Ezentul is a Déli Hírlap lesz a legolcsóbb napilap, mert annak ellenére, hogy kétszeres terjedelemben jelenik meg, a lap árát mindössze egy leiel emeljük úgy, hogy a nyolc oldalas Déli Hírlap egyes számának ára négy lei. Mint eddig, ezentul sem leszünk uszályhordozója egyetlen poli-

tikus pártnak sem, semmiféle érdekesportnak a szolgálatába nem szegődünk, hanem továbbra is megőrizzuk mindenkitől való függetlenségünket. Bátor, szókimondó harcosa volt a Déli Hírlap a romániai magyarság érdekelnek eddig is, az marad a jövőben is. Eddig megőrzött függetlenségünket nem

adjuk

fel a jövőben sem. Részletesen foglalkozunk minden közérdekű kérdéssel, távirataink és telefonjelentéseink, valamint levelező tudósítóink lehetővé teszik, hogy a Déli Hírlap olvasói a

leggyorsabban és legpontosabban értesüljenek az összes fontos eseményekről. A nyolcoldalás Déli Hírlap a naponkint megjelenő

regénnyel együtt

a legfrissebb, a legfürgébb, legélénkebb és legmegbízhatóbb lapja lesz a romániai magyarságnak. Lehetővé akarjuk tenni az állami nyugdíjasoknak és állami tisztviselőknak is, hogy még olcsóbban olvashassák a Déli Hírlapot, ezért részükre husz százalékos

kedvezményt biztosítottunk az előfizetési díjból. Az előfizetési díj a régi marad egyelőre úgy, hogy az előfizető a lapért házhoz szállítva alig két leit fizet naponkint. Ezzel kapcsolatban szervezési hálozatunkat is kiterjesztjük úgy, hogy

egész Romániában

de különösen a Bánságban mindenütt néhány órával a megjelenés után már kapható lesz a Déli Hírlap. Ujabb áldozatkészséget tanusítunk, amikor

nyolc oldalon a legolcsóbb lapot adjuk olvasóinknak, de bizunk benne, hogy a közönség ezt fokozott ragaszkodásával fogja vszonozni.

Megfiatalítja

arcát, ha öszülő haját „Amerikai hajfesték”-kel eredeti színűvé változtatja. Nem pi-zkít! Nem kopik le! — Ara utasítással 60 lei. Mindenütt kapható. Főlerakat: CSÁSZÁR-patika, T.-Mureş, Timişoaran Gea-Krayer, Belváros, Kertész-gyógytár, Józsefváros.

vannak, beszéljenek kisebbségi nyelveken is. A miniszter ezeket az engedélyeket mind megadta. Ezekre a precedens esetekre hivatkozva a kérvényező négy református, szülő reméli, hogy gyermekeik részére megkapják a kért engedélyt. Pedig tudtukkal ezt a kérvényt nem is kellett volna beadniok, mivel a tanfelügyelőségnek joga sincsen kifogásolni, hogy kisebbségi gyermek más vallású felekezeti iskolába jár, ha ugyanabban a városban saját felekezeti iskolája niucsen.

Kubán Endre.

A házasságok és az általános gazdasági helyzet

Budapest, nov. 25.

A házasságkötések száma és a gazdasági viszonyok között szoros összefüggés van, bár téves volna azt hinni, hogy ezek egyedül befolyásolják a családalapítás lehetőségét. Érdekes adatokat szolgáltat erre az a statisztika, mely most jelent meg Magyarországon. Az elmúlt évben Magyarországon 76.849 házasságot kötöttek. Az arányszám az előző évvel szemben kissé emelkedett, mindenesetre nem annyira, mint amennyi egy sok körülménytől befolyásolt jelentőségűnél meglepő volna. Ha az előző évek házassági statisztikáját vizsgáljuk, azt vesszük észre, hogy 1922-ben ért véget a háborút követő évek nagy házassági láza, 1922 után erős a visszaesés az 1925. évig, csak az 1926. év aránya jelzi, mintha a esőkkenés véget ért volna. A házasságkötési mozgalomnak a háborút követő sajátságos alakulása tulajdonképpen azokat a szabályokat követi, melyeket a statisztika korábbi háborúk után is feljegyzett. A különbség csak az, hogy az akció (világháború) egykori akcióknál (más háborúknál) jóval erősebb lévén, hatásai sokkal nagyobb nyomással jelentkeztek, elsősorban és leghamarább házasságkötéseknél és a születéseknél. A háborúból, vagy a fog-ságból, esetleg a kórházakból visszatért egyének szinte ösztönszerűen igyekeztek családot alapítani, a legtöbbben persze azért, mert a háború sok mindenféle hatása előbb megakadályozta házasságkötési szándékuk megvalósításában. A jövő bizonytalanságával azonban aligha vetettek az új házasságok számát. A háború utáni évek válási adatai ezt elég valószínűvé teszik. Valóban a jól ismert tényezők közül nem befolyásolhatók a házasságkötési hajlandóságot a terméseredmények sem, amelyek közvetlenül a háború után nagyon alacsonyok voltak e ugyanakkor volt a legmagasabb a házassági arányszám, viszont az 1922—25. években, mikor magas termés eredményeket produkált a mezőgazdaság, alábbszállt a házassági arányszám. A pénz értékének folytonos változása, legtöbbnyire tulnyomóan romlása következtében beállott gazdasági bizonytalansága magas termésű esztendőknél sem adhatta meg a nyugodt megélhetésnek azt a reményét, mely a családalapításhoz szükséges. Elmult már az 1919—20. évek házasságkötési mámorá, a házasságra lépés elhatározása ismét esetenként komoly problémává lett és a mérlegelés volt az, ami sok egyént visszatartott a házasságtól. Nem a termésmennyiség volt tehát a döntő a népesség széles rétegénél, hanem az ár, illetőleg annak felhasználhatása. (K. E. K.)

OSZTRAK OSZTÁLYSORSJÁTÉK.
100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény
A lehető legnagyobb nyeremény:

18.000.000
(Tizennyolc millió lei.)
Jutalom és nyeremények:

12.000.000
6.000.000
2.400.000
1.800.000
1.500.000

stb. összesen közel
260 millió Lei.

Azonmali kifizetés készpénzben államilag van biztosítva!
Nincs nyereményilleték, általában sem ifjle evonás!
Az összes sorsjegyek fele nyer!
Sorsjegyeket:
egész 800 Lei, fél 400 Lei, negyed 200 Lei,
Ajánl és küld a népszerű bankház

FRITZ DÖRGE
Wien 1/19, Kärntner Str. 43.
Rendeljen a közeli huzdshoz lehet leg még ma,
fizetés a sorsjegy vétele után.

Ha olcsón akarja **szőrméit**
vásárolni, úgy forduljon
Botz Károly
szűcs- és szőrmekereskedésbe,
Gyárvaros, Fő-utca 14,
ahol meglepő olcsó áron vásárolhat és
pontos munkát kap. (1677)

Alkalmos karácsonyi ajándéktárgyak!
Nagy választék uri fehérneműekben, készen és mérték szerint. — Ferfi cerna- és sportharisnyák. — Pyjamák és házikabátok. — Utitakarók, Plaidek, Sport- és autósapkák. — Gallérvédők, Sálak, Bokavédők, Nadrágtartók, Sétabotok, Esőernyők.
Nagy választék! Olcsó árak!

Legnagyobb választék kalapujdonságokban: 300.— leitől, legfin. minőségig
Angol- és bécsi pulowerek, férfi és női . . . 500 — " " "

— Női- és férfi bőr- és szövöttkeztük, zsebkendők. — Női flor- és selyem
Nyakkendők pazar választékban 50 L.-től 700 L.-ig

GABRIEL PAPP TIMISOARA, Str. Alba Julia Telefon 1-75.
(Hotel Ferdinanddal szemben)

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Felélő szerkesztő lakása: 3-42

Nyomda: 10

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei.

— A temesvári református templomban ma délelőtt a szokásos vasárnapi délelőtti tíz órai istentisztelet helyett délelőtti feltizenegykor Brătianu Jonel elhunyt miniszterelnök emlékeztére gyászistentisztelet lesz.

— Diszoklevelet kapnak Temesvár diszpolgárai. Temesvár új diszpolgárai, Cosma Aurél dr., Ungurean Emanuel és a közelben megválasztandó Baader Henrik részére művészi kivitelű diszoklevelet fog a város kiállítani. Miloița Joakim dr., aki a római szépművészeti akadémián tanult hét éven át és filozófiai, valamint művészettörténelmi doktorátussal rendelkezik, tervezi meg és készíti el a diszoklevelet, amely a diszpolgári megnevezést méltó szimbólumává lesz. Az oklevél szövegrészét Grădinaru Emil kulturtanácsnok állítja össze és az átadás ünnepélyes formában megy majd végbe.

— Az osztrák konzulátus új helyisége. Az osztrák konzulátus november hó 30-tól kezdve a Lonovics-utca 1. szám alatt, a püspöki palotában van. Bejárat a Jenőherceg-utcai felől. Hivatalos órák délelőtti tizenegy és egy óra között vannak.

— Stabilizálják a lelt. Bukarestből jelentik: A fővárosi lapok szerint a Banca Natională Brătianu Vintila utmutatása alapján tervet készít elő, amely a lei stabilizálását célozza.

SARTOS et ANDA

plasztikus táncospar a Royal-barban.

— Amikor a rendőr nem ismeri a törvényt. A vasárnapi munkaszünetről szóló rendelet tudvaleg megengedi, hogy szombaton és ünnepek előtti napokon este az élelmiszerüzletek kilenc óráig, a többi boltok pedig nyolc óráig tarthassanak nyitva. Sok rendőr azonban erről nem vesz tudomást és gyakran megesik, hogy szombaton, vagy ünnep előtti napokon este számos kereskedőt felírnak, akiknek üzlete hét óra után nyitva van. Ezeket megidézik a rendőrbíróhoz, ahol aztán kiderül, hogy a feljelentés alaptalan volt. A kereskedők emiatt panaszt emeltek Luba Valér dr. rendőrprefektusnál, aki megígérte, hogy haladéktalanul intézkedni fog, hogy a rendőroktat a törvény felől kioktassák.

— Megtekinthető Temesvár költségvetése. A városi tanács elkészítette Temesvárnak 1928. évre szóló költségvetését, amely a legközelebbi nagytanácsi ülés elé kerül. A költségvetés tekintés és esetleges észrevételek megtétele végett Konstantinovic városi főszámvevőnek a városháza földszintjén levő irodájában a polgárság rendelkezésére áll november 29-ig naponta a hivatalos órák alatt.

Hangulatos esték a Palace-barban.

— Elhalasztották a birtokper tárgyalását. Londonból jelentik: A Manchester Guardian jól értesült forrásból közli, hogy a román-magyar birtokperben a döntést Brătianu Jonel halála miatt jövő év márciusára halasztották el.

Öt ügyvédet választottak meg a vagyonbukott Szerb Takarékszövetkezet csődválasztmányába

Temesvár, november 27.

A temesvári törvényszék mint csődbírósa előtt tegnap nagy érdeklődés közepette ment végbe a Szerb Takarékszövetkezet csődügyében a csődválasztmány megalakítása. A választáson negyvenmillió leit kitevő követelést képviselve számos ügyvéd jelent meg és a választás egyhangú volt. A leadott szavazatok alapján a csődválasztmány tagjai lettek: Rosenthal Marcel dr., Gabriel József dr., Becker János dr., Belu Gyula dr. és Weisz Arthur dr. ügyvédek. A csőd tárgyalások során a csődbírósa elhalasztotta a Jugoszláviába szökött

Hajdu Ferenc temesvári ügynök ellen beadott csődkérelem tárgyalását. Csődöt kért Deutsch Fülöp és Társa bécsi cég hatvanegy shilling követelés fejében Steiner Vilmos buziási ékszerész ellen. A csődbírósa ezt az ügyet is elnapolta. Ugyancsak elhalasztotta a törvényszék Havas Dezső ellen beadott kétrendbeli csődkérelmet is, azzal, hogy a cégnek sikerül majd megegyezést létesíteni hitelezőivel és a csődöt elkerülheti. Az Auers Henning gyárvárosi vaskereskedő cég ellen beadott csődügyben a törvényszék a tárgyalást december hó ötödikén folytatja.

A rejtélyes brilliánskö története melyet egy postatiszt talált s most értékesíteni akart

Temesvár, november 27.

Godeanu János postasegéd tiszt októberben került Bukarestből Temesvárra és itt az érkező posta egyik osztályában teljesített szolgálatot. Több kollegájával együtt a pályaudvari harmadik osztályu étteremben étkezett. Az étteremben egy kis tartózkodása volt és

ahárom nap előtt azt az ajánlatot tette a főpincérnek, hogy vegyen meg tőle egy brilliáns követ, az árától vonja le a tartozást és a többit fizesse ki neki.

A pincér átvette a brilliánst és azt átadta az étterem tulajdonosának, Muntean Istvánnak. Muntean hajlandó lett volna a brilliánst megvásárolni, de azt előbb meg akarta becsülni, amibe Godeanu bele is egyezett. Muntean több ékszerésznél járt a drágakövel és azok különbözőképpen becsülték azt meg. Volt olyan, aki azt mondta, hogy a kő értéke hatvan ezer lei, de volt százezer, sőt százötvenezer

leies becsülés is. Az egyik ékszerésznek gyanus volt a dolog és bizalmasan értesítette a sziguraniciát. Ennek egy detektívje nyomban felkereste Munteant és kérdőre vonta, hogy honnan szerezte a brilliáns követ és nem tartotta kizártnak, hogy az a Sternberg-féle betörésből származik. Muntean vendéglős, aki ismert temesvári polgár, elmondta, hogy a brilliáns hogyan került hozzá és teljesen tisztázta magát minden gyanu alól.

A sziguranca erre Godeanu segédhivatalnokot vonta kérdőre, aki azt állítja, hogy a brilliánst találta.

Annyit kétségtelenül megállapítottak, hogy a drágakő nem származik a Sternberg-üzlethől. Az ügyben a sziguranca tovább nyomoz. Bukarestben ugyanis néhány hónap előtt elveszett egy postaküldemény, amelyben több értékes ékkő volt. Nem tartják kizártnak, hogy a brilliáns abból az elveszett kis csomagból való.

— Tudományos előadások a műegyetemen. A temesvári műegyetem dísztermében november huszonkilencedikén, kedden délután hat órakor Davidescu Sándor vezérfelügyelő a technikai problémákról és munkákról beszélt, szerdán délután hat órakor pedig Stefanescu János tanár tart előadást a moldovai építőművészetről és festészetéről. Mindkét előadásra vendégeket szívesen lát a műegyetem rektorátusa.

— Halálozás. Mikszich Ede nyugalmazott dohánygyári főtisztviselő hetvenkét esztendőskorában tegnap délelőtt Mühle Vilmos-utca 11. szám alatti lakásán meghalt. Halálát özvegye és két gyermeke gyászolja. Holttestét a józsefvárosi temető kápolnájába szállították, ahonnan hétfőn délután helyezik örök nyugalomra a családi sírboltba.

1928. évi naptárak nagy választékban kaphatók
F-E-N-Y-Ö
Tel.: 19-51. Belváros, Mühle-ház

— Szaporodik az üzleti tolvajok bandája. Jelentettük tegnap, hogy a gyárvárosi rendőrség négy boltitolvajt fogott el. A vizsgálat során kiderült, hogy ezeknek egy ötödik társuk is volt és pedig Nicolă János tizenkilenc esztendőskorú suhanc. Mára már ez is a rendőrség kezére került. Kiderült, hogy a tolvajtársaság nemcsak gyárvárosi, hanem belvárosi és józsefvárosi üzleteket is dezsmált.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

FORRONG A SZOVJET TALAJA. A Chicago Tribune moszkvai értesülése szerint a kommunisták ellenzékének üldözése tovább folyik. Háromezer Troczkij-párti államhivatalnoktól elvették a pártigazolványt. Troczkij negyszáz hivatalt kizárták a moszkvai és leningradi helyi pártszervezetekből és azzal fenyegetik őket, hogy valamennyit Szibériába száműzik. Troczkij, Zinovjev és Radek, akiket a Kremlből kilakoltattak, nem tudnak Moszkvában lakást kapni. Az újságok azt követelik, hogy mindhárom utasítsák ki Moszkvából. Hírlik, hogy Csicserin a külügyi népbiztosság éléről eltávolítják és utódja eddigi helyettese, Litvinov lesz. Francia körökben azt hiszik, hogy a szovjetnél néhány hónapon belül nagy események következnek be.

— Kulturdélután a piarista gimnáziumban. A Katolikus Népszövetség temesvári szervezete jövő vasárnap, december 4-én délután tartja második kulturdélutánját a piarista gimnázium dísztermében. A műsor összeállítására napokban nyer befejezést.

Sowskaja és Winogradov a Palace-barban.

— Ujabb letartóztatás a költvényhamisítási panamában. Párisból jelentik: A Blumenstein-féle költvényhamisítási ügyből letartóztatott Desbroyeres és Pascal francia banktisztviselők beismerték, hogy a magyar államköltvényekre, melyekről a magyar bélyegzők le voltak mosva, pénzért rányomták a francia bélyegzőt. Velük egy időben letartóztatták Bruck berlini banktitkár is, aki állhatatosan tagad. Azonban bűnössége mellett bizonyít az, hogy Kraemer berlini bankár, mihelyt megtudta titkárának letartóztatását megszökött Párisból.

* Ha őszül a haja, ne essen kétségbe, hanem vásároljon Amerikai hajfestéket, mely minden hajnak visszaadja eredeti színét. Bővebbet megtekinthet a csudaszerzőről a lapunk hirdetésében.

Teljesen új műsor a ROYAL-barban.

— Niculescu operaénekes temesvári hangversenye. December tizedikén tartja egyetlen hangversenyét Temesvárott Niculescu Basu, a bukaresti opera kiváló éneke. Niculescu Basu a világ összes metropolisáiban vendégszerepelt és egyetlen temesvári hangversenye nagy érdeklődésre tarthat számot. Műsorán Giordani, Scarlatti, Paisiello, Rossini, Grieg, Duparc, Loewe, Weber szerepelnek. Hangversenyének slágerét képezi az Eijuknem világhírű orosz dal. Zongorán Freund Leó zongoraművész kíséri.

— Pofonokat kínáló rendőrkomiszárus. Krausz Adolf józsefvárosi órásnak kellemetlen incidense támadt órajavitási esettől kifolyólag az egyik rendőrkomiszárussal. Krauszt beidéztek a rendőrségre és ott a komiszárus csalónak, gazembernek nevezte és pofonokkal fenyegette meg az órát. A kinos ügyben küldöttség járt Luba Valér dr. rendőrprefektusnál és tiltakozó memorandumot nyújtott át. A prefektus megdöbbenéssel hallgatta végig az esetet és ígéretet tett, hogy szigorú vizsgálatot indít, valamint elégtételt szolgáltat. Egyben kérte a kereskedőket és iparosokat, hogy minden jogtalan sérelmet hozzanak tudomására, mert nem akarja, hogy a polgárság elégedetlen legyen a rendőrség egyes közegeivel.

Ebédlőszerviz,

12 személyre, nemes márkák.
Dus választék. Nagy árendemény.
ADLER üvegüzlet, Gyárvaros.

Minden nap regény jelenik meg csütörtöktől 4 lei 8 oldalon.
a Déli Hírlapban 4 ért 8 lon.

Az erdélyi zsidóság nagy problémái fölött a Nagyváradon tartandó országos kongresszus dönt

Temesvár, november 27.

Fischer József dr. az erdélyi zsidó nemzeti szövetség elnöke, a romániai zsidóság kimagasló vezéralakja, a szövetség temesvári csoportjának felkérésére tegnap este a belvárosi zsidó hitközség termében színes előadás keretében vázolta a zsidóság mai helyzetét és a cionista mozgalom fejlődését. Alkalmunk volt Fischer József dr.-ral az erdélyi zsidóság aktuális problémáiról beszélgetni és ez alkalmal a következő kijelentéseket tette:

— Ami a cionista mozgalmat illeti, az a megkezdett uton halad és célja hozzájárulni a zsidó nemzeti állam, Palesztina, felépítéséhez. Mint a legtöbb szellemi mozgalom, úgy a cionista mozgalom is a gazdasági válság következtében ma látszólag stagnál. Ami az erdélyi zsidóság életbevágó ügyeit illeti, nagyjelentőségűnek tartom az erdélyi és bánági neolog zsidó hitközségnek december ötödikén és hatodikán Nagyváradon megtartandó kongresszusát. Sokat hallottunk már a romániai zsidó hitközségeket egyesítő törvényjavaslatról, de a javaslat

még nincs meg és ha történetek is hozzászólások, azokat csak a tervezett szövetségéről elterjedt kombinációk alapján tették meg. Fontos kérdése az erdélyi zsidóságnak, hogy az országos főbbi állást dülőre vigyűk. A kongresszus hivatott eldönteni, hogy Erdély és a Bánág külön főbbi kérdése magának. Fontos annak a megállapítása, hogy a kerületi rabbirendszert miképpen építsék ki, de talán a legfontosabb az erdélyi rabbi és tanár, valamint tanítóképzés kérdése, azzal kapcsolatban a rabbiképző intézet megszervezése és felállítása. Mostohán bánik velünk a kormány is, ami a kisebbségi államsegélyt illeti. A magyar kormány nemcsak államsegélyt adott, hanem papjainkat kongruában is részesítette. A költségvetésben négyszáz-ezer lejt utaltak ki a zsidó hitközségeknek államsegélyként, de ez az összeg csak a költségvetésben szerepel. A zsidó papot szintén megilletné az agrárreformban biztosított föld, de eddig még nem kapott egyik sem. Tele van fontos problémával az erdélyi zsidóság jövő útja és talán a nagyváradi kongresszus tud határozni életbevágóan fontos kérdéseinkről.

— Kerékpár a járdán. A rendőrbírósg Galand a Béla kereskedősgédet a járdán való biciklizés miatt háromszáz lejt pénzbüntetésre ítélte.

* Nikkel tárgyak és finom acélárak, lakásdiszítési dolgok leszállított áron kaphatók Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros.

és 8 oldal

— Részegen a halálba. Lippáróli jelentik: Tegnap délelőtt a Marosból egy férj hullát fogtak ki, amelyben a napok óta eltűnt Jeck Mihály ötvennégy éves gazdát ismerték föl. A boncolás megállapította, hogy Jeck mámoros állapotban esett a vízbe.

— Eltűnt egy tizenháromezer lejes pénzeslevél. A temesvári vasúti postahivatalban vizsgálatot indítottak egy érthetetlen módon eltűnt pénzeslevél után. A pénzeslevél tizenháromezer lejt értékű frankbankjeggyel külföldről indult utnak és Temesvár volt a rendeltetése. A levélnek az éjszakai postával kellett volna megérkeznie, azonban reggel, mikor a konszignációk szerint számba vették az érkezett értékpostát, megrökönyödvé látták, hogy a pénzeslevél hiányzik. Lehetségesnek tartják, hogy a levél véletlenül más postai küldemények közé keveredett, de nincsen kizárva az sem, hogy az érkezett posta átvételénél elnézés történt és a frankos levelet tovább vitték Lugos, vagy Karánsebes felé.

* Zsuzsi-étterem mai étlapja a következő: husleves, töltött káposzta, kacsasült garrírozva salátával és almás rétes. Hétfőn az étlap ez: karfiollevés, burgonyafőzelék vagdalt bélszinnel, töltött borjuszeggy garníringgal és salátával, vegyes palacsinta. Egy menü ára 50 lejt, házonkívül is kapható Naponta frissen csapolt sör. Vasárnap egész nyitva Tisztviselőebéd 32 lejt.

ILÁGSZTRÁJK A HÁBORU-EL-LSZERÉ. Londonból jelentik: A páfisták kongresszusán Fimmen hollandi szakszervezeti titkár kijelentette, hogy a szocialisták készek arra, hogy egy újabb háború veszedelmét az egész világra kiterjedő általános sztrájkjal elhárítsák. Hangsúlyozta, hogy az újabb essenek el százak a vértelen háborúban, mint egy újabb katonai háborúban. Érdekes, hogy Schönher tábornok helyeselte ezt a felfogást és azt mondta, hogy a sztrájk az egyetlen hathatós eszköz egy újabb világ háború elkerülésére. Rámutatott arra, hogy a legközelebbi háború az eddigieknél is szörnyűbb lenne, mert a pusztítás a nagyvárosok lakói és pedig főleg a gyerekek ellen irányulna.

Munkájában megzavart betörő. Brlován György az egyik biztonsági vállalat éjjeli őre tegnap hajnalban négy órakor észrevette, hogy a Gyadyi-utca 10. szám alatt levő Pusz-féle vaskereskedés ajtaját megismeretlen alak fessegeti. Rákijelentéssel a megfutott. A lármára megjött Lázár János rendőr, akivel együtt üldözőbe vették a betörőt. Ez azonban sikerült egérsutat nyerni elmenekülni.

Lapunk Budapestben állandóan kapható a Park-szálloda kávéházában VIII., Baross-tér 10.

Mindennap

Kivégzett kommunista cserefoglyok.

Blapestről táviratozzák: Moszkvai jelentések szerint Rákosi Mátyás kommunista társainak bűnpere alkalmával Oroszországban letartóztatott Cserepka Károlyt és három társát, akik mint kommunista cserefoglyok kerültek ki oda. Azzal vádolják meg őket, hogy részesek voltak Rákosi letartóztatásában és ezért mind öngyilkosok kivégezték. Ugyancsak kivégezték hasonló gyanu alapján Rubin Edét és Salamon Sámuel Lázárt is. Ez utóbbit felakasztották. Abudapesti főkapitányság elhatározta, hogy az Oroszországban kivégzett magyarokról hivatalos listát készít, hogy majd aztán a tömeges kivégzések okát diplomáciai uton megállapítsák.

Bosszúból vallott önmaga ellen. Szabadkáról jelentik: Evék előtt Hajdúdiás községben agyonlőtték Cseszkó-Cra István gazdát. Hetek mulva jelentkezett a csendőrségen Csehó János napszámos és elmondotta, hogy gazdát ő lőtte agyon és arra Cseszkó Csiráné biztatta fel. Ebben az ügyben a szabadkai törvényszék már számos tárgyalást tartott, azonban egyik sem hozott ítéletet. Csehó János azonban ugyanis az a gyanu merült fel, hogy bosszúból vallott az asszony ellen és önmaga ellen is csak azért tett ítéletet, hogy a vallomást, hogy annál inkább bántathassa a bajba az özvegyet. Négy hónap előtt az orvosok annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy Csehó elmebeteg. Ennek alapján a szabadkai törvényszék most új tárgyalást tartott, melynek során az asszonyt árnyékvilágosság vádjával felmentették és elrendelték Csehó Jánosnak elengedését a bíróság ítéletében való elhelyezéséért.

Eredeti Haway-zene és ének Sweeting Molly és Margoe a Palaceban.

Nősüljön meg a közhivatalnok. Beskerekéről jelentik: Klári községben Dobra Péter évek óta működik mint helyettesjegyző és a lakosság megvan vele elégedve. Eppen azért elhatározták, hogy Dobra Pétert véglegesen megválasztják, azonban közölték vele, hogy ez csak akkor történik meg, ha előbb nősül. Arra a kérdésre, hogy ez miért szükséges, a bíró adta meg a felvilágosítást. A nőtlen jegyző mondta a bíró — éjszakázik, iszik, enyveskészik, reggel pedig álmós és nem látja el jól a hivatalt. Azért nek csak nős jegyző kell. Dobra Péter erre megígérte, hogy rövid időn belül nősül.

* Női filc- és bársonykalapok legelőnyösebben N. C. Daniel cégnél. Detailelás a gyárépületben József-tér 12.

4 lei

— Varsjassy fogva marad. Bukarestből jelentik: Megírtuk, hogy Bukarestben különböző újabb visszaélések miatt letartóztatták Varsjassy Lajos dr. ügyvédet, aki a Juhos-ügyben is nagy szerepet játszott. Varsjassy a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tett, mert azt hitte, hogy akkor majd szabadlábra helyezik. A vádtanács azonban a szabadlábra való helyezés iránti kérvényét elutasította annak ellenére, hogy Varsjassy Lajos dr. tíz millió lejt kauciót ajánlott fel.

— Irodai tisztviselő per az állam ellen. A komercializálási törvénnyel kapcsolatos panasz került a temesvári közigazgatási bíróság elé. Az állam tulajdonát képező Lonya-petrozsényi bányatelepek a komercializálási törvény értelmében 1926 január elsején magánvállalatokká alakultak át és így tisztviselői is magántisztviselői jellegűek lettek fel. kivéve a technikai tisztviselőket, akiknek a törvény szerint a magánvállalattá átalakult állami vállalat köteles összes szerzett jogait elismerni. Az irodai tisztviselők nagyrésze azonban a vállalatnak komercializálása után arra az álláspont-ra helyezkedett, hogy ők állami tisztviselők és az államnak kötelessége őket valamelyik más állami vállalathoz áthelyezni. A közigazgatási bíróság tegnap nyolc tisztviselő panaszát tárgyalta. A közigazgatási bíróság mindannyiukat elutasította panaszukkal azzal az indoklással, hogy a komercializálási törvény külön intézkedik a magánvállalatokból állami vállalatokká átalakult tisztviselők sorsáról, annak a bíróságába, hogy ez a törvényes intézkedés helyes vagy sem, a közigazgatási bíróság nem boesátkozhatik.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás

Winternitz
szörmebundák, kabátok,
ruhák

Belváros
Lloyd-sor, Löffler palota
Telefon 906   Telefon 906

Bécsi trikót-jumperruhák egyedüli lerakata

Legelőnyösebb bevásárlási forrás

— A váci mandátum. Váceről jelentik: Szabóky Alajos államtitkárt, akinek mandátumát nemrég megsemmisítették, ma Vácott újból egyhangulag képviselőnek választották. Miután ellenfele, Teleky Sándor gróf viszályozott.

— Temesvárra hozzák Sánta ügynök gyilkosait. Tegnap már jelentette a Déli Hírlap, hogy Sánta Sándor temesvári ügynök gyilkosait, Magoll István soffórt és Kostyala József műszerészt sikerült Konstancában letartóztatni. Az erről szóló táviratokat az a temesvári matrós adta fel, aki idehaza járt szabadságon és vállalkozott rá, hogy a Konstancában tartózkodó gyilkosokat rendőrkézre juttatja. Ezt a két magántáviratot ma megerősítette a konstancai rendőrség hivatalos értesítése, amely elmondja, hogy mindkét gyilkos kérezerkerült. Bin Lázár rendőrfelügyelő táviratilag kérte Temesvárra való szállításukat.

MIY—THSOU—KOO

eredeti japán táncosnő a Royal-barban

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Brill István, Schwartz Julia. Meghaltak: Kovács Ferenc 47 éves, Podhorányi Mária 52 éves, Koleszár Márton 65 éves, Togyinka Péter 3 hónapos korban. Házasságot kötöttek: Redinger Gyula és Mark Gizella, Till Lajos és Bocher Anna, Ursu János és Biebenar Izabella, Wagner Máté és Dér Ilona, Pataki Mihály és Németh Ilona, Müller Ferenc és Kiss Margit, Juhász József és Kapala Róza, Boksa Péter és Szlimer Erzsébet, Christescu István és Erős Veronika.

* Tizennyolcmillió lejt olv összeg, amely már a vagyonos körök érdeklődését is felkelti. Ezen óriási összeg már egyetlen sorsjeggyel nyerhető az új osztrák osztálysorsjátékban Főnyeremény 18 millió lejt. Mindentűn ezen rendkívül kedvező nyeresi esélyekről beszélnek.

a Déli Hírlap

* Mindenki jókedvű és táncol a Lloyd Tavernában. Feltétlenül nézze meg a világvárosi műsort. Nagyszerű ételek és italok. Szolid árak.

Művészet

Helge Lindberg december ötödiki hangversenye iránt városunk zeneértő közönségénél rendkívül élénk érdeklődés mutatkozik. Mindazok, akik az énekművészet ezen világszerte ünnepezt mesterét már hallották, sietnek jegyüket a „Bánát“-nál megváltani, hogy a fenomenális énekes művészetében újra gyönyörködhesse. A kritika azt írja, hogy hozzá hasonló kultúrával bíró énekest még sohasem látott. A fényes est a Zenebarátok Társaság égisze alatt megy végbe.

Színház

Vasárnap nincsen színházi előadás. Bratianu Jonel miniszterelnök halálozásával kapcsolatban elrendelt nemzeti gyász miatt a temetés napján a színházi előadások ma elmaradnak. Ugyancsak nem tartják meg a ma délutánra hirdetett futballmérkőzéseket sem.

Csödött mondott Eftimiu színházpolitikája. Nagyváradról jelentik: Eftimiu Viktor, a kolozsvári román opera és nemzeti színház igazgatója, tervbe vette, hogy Nagyváradon hetenként több estén játszatja az operatársulatot és a drámai együttest. Színházpolitikája azonban olyan szerencsétlen volt, hogy Nagyváradon a román színészetet csödbe juttatta. Az opera három előadást tartott mindössze és arra közel kétszáz ezer lejt fizetett rá, a drámai társulat pedig érdeklődés hiányában egyáltalán nem tarthatott még előadást. Ezeknek a szomorú tanulságoknak alapján elhatározták, hogy Nagyváradon a román színészetet egyelőre szüneteltetik.

Román plakátok Temesvárott harminc év előtt

is voltak már és senki nem ütközött meg rajta, hogy szövegükben nem volt található egyetlenegy magyar vagy német szó sem

A múlt században már ötvennyolc iskolája volt Temesvárnak

Temesvár, nov. 27.

Temesvárott századok óta virágzott az ipar és kereskedelem és ebből következik, hogy a kultúra is mindenkori magas fokon állott. A jómódu iparosok és kereskedők nagy súlyt helyeztek mindenkor arra, hogy gyermekeik megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek. És ezt mindenkor el is érték. A temesvári iskolákat messze vidékek tanulói keresték föl. Az alábbiakban visszatekintést akarunk vetni arra, hogy harminc esztendő előtt milyenek voltak Temesvár tanügyi és egyéb kulturális viszonyai.

Harminc év előtt, vagyis 1898-ban Temesvárott összesen ötvennyolc különböző iskola volt 272 osztállyal. Ezekben 147 férfi és 137 női tanuló működött. A tanulók száma 10.255 volt és pedig 6017 fiú és 4238 leány.

Allami elemi iskola mindössze egy volt, községi elemi nyolc, felekezeti ellenben tizenegy, magán elemi pedig egy. Volt azonkívül öt községi ismétlő iskola és ugyanannyi állami ismétlő iskola.

Polgári iskolája a harminc év előtti Temesvárnak három volt és pedig egy városi és két felekezeti. Középiskolai téren a piarista gimnázium — melyet hivatalosan római katolikus főgimnáziumnak neveztek — vezetett. Ez mindig igen népes volt és szinte kívánatos volt, hogy az állam egy állami főgimnáziummal tehermentesítse. Az állami főgimnázium 1898-ban nyílt meg három osztállyal és fokozatosan kapta a többi osztályt. Ebben a három osztályban máris 144 tanuló volt. A katolikus főgimnáziumban az első két osztály párhuzamos volt és a tiz osztályt 511 tanuló látogatta. Ugyancsak népes volt az állami főreáliskola is. Ennek magyarázata abban rejlett, hogy Temesvárott akkor is igen sokan mentek kereskedelmi és ipari pályára és erre a célra alkalmasabbnak találták a főreáliskolai előképzettséget. A temesvári reáliskolának 405 tanulója volt. Az állami felsőbb leányiskola akkor még nem létezett, de a zárda felső leányiskolái megvoltak és azokban 561 növendék volt. A felső ipariskola vezetett a szakiskolák közül és országos híré volt. Tanulóinak száma 217 volt. A felső kereskedelmi iskolába, amely Wiesner Ferenc igazgató magánintézeté volt, 89 tanuló járt. Két tanítóképzője volt harminc év előtt Temesvárnak és azokba 181 fiú és 102 leány járt. A tanoneiskolának — női tanoneiskola akkor még nem volt — 1258 tanulója volt. A siketnéma intézetnek 49 és ezek közül 32 volt fiú és 17 leány. A római katolikus teológiának 46 hallgatója volt. Két katonai tanintézet is volt az akkori Temesvárnak és pedig a hadapródiskola 125 növendékkel és az egyéves önkénteseket képző iskola 12 tanulóval. Kisdédóvó is öt volt már akkor és azokba 903 gyermek járt és pedig fiúk és leányok vegyesen.

Az iskolák és a tanulók száma tekintetében a harminc esztendő előtti Temesvár a régi Magyarországon a harmadik helyen állott. Az elemi iskolák tanulói közül 25,5 százalék volt magyar, 4,3 százalék román, 67,9 százalék német, 1,3 százalék szerb és 0,66 százalék egyéb anyanyelvű.

A középiskolákban a magyar anya-

nyelvű tanulóké volt a túlsúly, amennyiben a tanulóknak 46 százalékát tették ki. Temesvár városa 1898-ban már igen sok pénzt költött az iskolákra. Az ebbeli szükséglet 95.700 forint volt, ebből azonban tandíjából és egyéb jövedelmekből mindössze 36.700 forint volt a fedezet úgy, hogy a többi 59.000 forintot a város házipénztára pótolta.

Az iskolákon kívül már akkor is jelentős egyéb kulturális tényezői voltak Temesvárnak. Első helyen kell itt említeni a Délmagyarországi Történeti és Régészeti Múzeumtársulatot, amely 1872-ben alakult és muzeumát már 1886-ban építette meg. Ez a muzeum jelenleg városi muzeum, ma is ugyanolyan állapotban van. A muzeumot sokan segítézték pénzzel és különböző tárgyakkal. Leglekedesebb adományozója Ormós Zsigmond főispán volt. Örökké való emlegetést érdemel e téren Bonnaz Sándor püspök is. A társulat ma már csak papíron van meg, a muzeumot és egyéb vagyonát pedig a városnak adta át. Temesvár tudományos, közművelődési és sportegyesületei harminc év előtt a történelmi és régészeti muzeumtársulaton kívül a következők voltak: Temesvári Jogászegylet, Délmagyarországi Tanítóegylet, Délmagyarországi Természet-tudományi Társulat, Temesvár-józsefvárosi Polgári Olvasóegylet, Temesvári Társaskör, Temesvári Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület, Temesvárgyárvárosi Magyar Társaskör, Temesvári Szingyámoltó Egylet, Temesvár-józsefvárosi Társaskör, Temesvári Erzsébetvárosi Társaskör, Temesvári Allatvédő Egyesület, Temesvárgyárvárosi Katolikus Legényegylet, Polgári Kör. Azonkívül volt még három óvodaegyesület kisdédóvók támogatására. További egyesületek: Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete, Temesvári Munkáskör, Középsiskolai Tanár-egyesület, Polgári Lövészegylet, Kor-

esolyázó Egylet, Kerékpározó Egylet, Csolnakázó Egylet, Torna Klub, Torna Egylet, Kárpát-Egyesület, Sakkör, Zenekedvelő Kör, Temesvárgyárvárosi Zene- és Dalegylet, Máv. Olvasó és Dalkör, Temesvári Dalkör, Iparösszhang Dalkör, Typographia-Dalegylet, Arion-Dalegylet.

A román dalárdák közül már akkoriban működött a Temesvári Erzsébetvárosi Román Dalegylet és a Temesvárgyárvárosi Román Dalegylet. Mindkettő mulatságai és hangversenyei alkalmával kizárólag román szövegű plakátokat és meghívókat adott ki és a magyar hatóságoknak eszébe sem jutott, hogy ezen megütközzenek.

Harminc év előtt Temesvárott négy napilap jelent meg. Ezek között magyar volt a Délmagyarországi Közlöny, amely az impériumváltozás után megszűnt. Német lapok voltak a Temesvári Zeitung és a Neue Temesvári Zeitung, melyek később egyesültek és egyesülten ma is fennállanak. Régi napilap volt akkoriban a Südungarische Reform, mely az impériumváltozás után ugyancsak megszűnt. Ezenkívül volt még huszonnégy különböző folyóirat társadalmi, politikai, szépirodalmi, humoros és tudományos tartalommal. A hetilapok között volt egy román nyelvű is, a Contola, melyet Barcian János szerkesztett.

Fontos kulturális tényezője volt az akkori Temesvárnak a városi színház is. Régebben abban a magyar előadások a német előadásokkal váltakoztak és pedig úgy, hogy a hosszú német szezon egyre rövidebb lett, a magyar szezon pedig egyre hosszabb. Végül a magyar szezonnak már hét hónap jutott. Temesvár városa azonban úgy a magyar, mint a német színházakat mindenkor nagyságához és játéktartamához mérten méltányosan támogatta anyagilag. **Félegyházi.**

Két különös nő különös barátságára

Asszony sirig tartó szeretete egy színész nő iránt

London, nov. 25.

Egy londoni ügyvédi iroda megbíztja néhány nappal ezelőtt kereszte a West End színházi körében Miss Grace Warner színésznőt, akivel nagy szerencse híre akarta közölni. Elbeszélte az ügyvéd a színészeknek, hogy egyik ügyfelük, Emily Hughes náluk helyezte el végrendeletét, melyet most ki akarnak hirdetni Grace Warner előtt, mert ő a nagy vagyon örököse. A színészek nagy örömmel fogadták ezt a hírt, mert mindnyájan szerették Warner kisasszonyt, aki nagy színpadi sikere után hét esztendővel ezelőtt visszavonult a színpadtól betegsége miatt. Csak annyit mondhattak róla az ügyvédnek, hogy tudomásuk szerint kis vendéglőt nyitott London valamelyik külvárosában, hogy megélhessen, mert vagyonátalanul hagyta ott a színpadot. Az ügyvéd tovább kutatott ezen a nyomon és megdudta, hogy Grace Warner néhány hónappal ezelőtt meghalt egy kórházban.

Grace Warner Shakerpeare-szere-

pekben volt kiváló és a szinkritika elismerte róla, hogy Romeo és Juliában még soha angol színész nő nem játszott olyan kitűnően Julia szerepét, mint ő. Ebben ismerte meg művészetét Emily Hughes, egy különös nő, akinek nagy birtoka volt és az volt az egyetlen szórakozása, hogy időnkint Londonban töltött néhány hetet és megnézett egy-két színelőadást. Grace Warner művésze annyira elragadta, hogy ezután gyakrabban ellátogatott Londonba és mindig ott volt a színházban, amikor kedvence játszott. Meg is ismerkedett a művésznővel, barátságot kötött vele és gyakrabban meghívta a kastélyába és többször kijelentette neki, hogy nővéreül fogadja és gondoskodni fog arról, hogy öregségében nyomorba ne jusson. Hét esztendővel ezelőtt megszavarta barátságukat a színész nő váratlan visszavonulása a színpadtól. Emily Hughes kijelentette ekkor, hogy többé nem megy Londonba; mit keresen ott, ha nem láthatja játszani Grace kisasszonyt? Ezután nem is találkoztak egymással. Emily

Hughes pedig továbbra is megőrizte szeretetét iránta és megtartotta szavát: végrendeletében egész vagyonát Grace kisasszonyra hagyta. A sors azonban megakadályozta a szerencsétlen sorsú művésznőt abban, hogy élvezhesse a nagy szerencsét: kevéssel barátjáné halála után ő is meghalt. A vagyon most Grace Warner két szegény rokonára szállt.

Ifjuság

Irta: Gellért Mária

Edes ősz, piros ősz...

A Jánoshegyen most vérvörös bogycok kacérkodnak és itt a budai utcakon is frissítő hűvösség, amely élénkíti a szemet és üdévét a bőrt... ifjító októberi napok, kedvesek...

Ezt gondolta a nagyságos asszony, amint óvatosan és derűsen átlépkedett a suhanó autók között a szemközti oldalra. Afféle régimódi házak ácsorogtak ott, amelyeknek ablaka olyan mélyen van, hogy állandóan sárral befröcskölt, mintha mindig esne...

S most valóban szemezni is kezdett. Kődszerű, valódi őszi siránkozás...

A hölgy felsóhajtott és betért az egyik alacsony ablaku házba. Egykori zongoramestere lakott itt... kiöregedett művész, aki néha fel szokott keresni.

Nem volt odahaza. Martinét a fia fogadta.

— A papa nemsokára megjön... pár pillanat múlva... Parancsoljon...

Egy régi ripszkarosszékot csuszított feléje, kicsit mosolygósan, mintha az öreg butordarab mulattatná közben, olyan modern fiatalember volt...

Most kicsit szabadságot itthon, egyébként Németországban él és repülő volt.

A „gépember“, ahogy az apa nevezte, egészen rokonszenves volt. Martiné megnézte a cimlapját annak a könyvnek, amelyet jövelekor az asztalra tett... finom és mély írás volt, ismerte. Hát ehhez is ért? A fiatalúr eközben még mindig mosolygott.

— Ne haragudjon — mondta aztán. De olyan derűs a dolog, hogy mielőtt belépett volna ide, már láttam valamit magából. Pardon, hogy is mondtam, finom formájú cipőjét és sciyemharisnyáját...

S pieci szünet után hozzátette:

— Egészen kellemes dolog, ha az ember felpillant egy könyvből s ilyen kedves látványra bámul, amely aztán elsuhan, hogy az ember azt se tudja már, valóság volt-e, vagy a könyvben olvasott felőle... s nézi: hol is hagyta abba? A könyvben kerestem magat, asszonyom és aztán egyszerre itt van egészben...

Martiné ránézett.

— Milyen fölényes maga... Vigyázzon! Én már menyasszony voltam, mikor maga még rövidnadrágot hordott...

— Most is a legszívesebben abban járok — nevetett vissza a férfi.

Nem lehetett ezzel bírni.

De azért figyelmes is volt, az öreg művész öreg gazdasszonyával teát hozatott be, hogy „fölmelegítse“ a nagyságos asszonyt s „rövidebbé tegye vele a várakozás perceit“...

— A papája, szegény — mondta Martiné — még mindig nem hagyta abba régi rossz szokását, hogy házhoz menjen órákat adni... Ez pedig nem neki való. S hozzá itt az ősz... eső, sikos utak...

— Apám meg van győződve róla, hogy ez veszélytelen. Ő szerinte egyetlen veszélyes dolog van: a repülés...

Martiné fölnézett a teásészéből:

— És tulajdonképpen, hol van az igazság?

A fiú már megint mosolygott.

365 leiert kaphat minden nagyságban valódi Wimpasing női Állandó nagy raktár gyermek-, férfi-, női- sár- és hócipőkben.

Hóci pót

Józsefvárosi Szőnyeg és Linoleum áruház
IULIU POPPER, Bulev. Bertheloth 5 * (Kobelt-ház) * TELEFON 18-75

— Az igazság? Igazán, hol is van? régiek számára talán a zenélőórán volt, a mi számunkra a stopper...

— Harcban áll a régiekkel?

— Dehogy. Még kortársaimmal se.

— Én mégis úgy érzem, hogy magam minden mosolyog, ami nem a legelső divat...

— Bizonyára asszonyomban rejlik valami, ami ilyesmit provokál ki belőlem.

— O, Istenem... annyira öreg égszem vagyok. Még csak harmincöt vagyok, ez a legutolsó divat szerint, azt szem, bakfisoknak számít...

Most ő gunyolódott. De a másik koly lett.

— Asszonyom, maga olyan fiatal és olyan szép, hogy erre csak sóhajtanhat... Már annak, aki ráér sóhajzni...

Am utána még kedvesebben:

— Abban a pillanatban, amikor bepegett, megértettem azt, hogy az apám évtizeden át szerette magát... Ők azt nem értettem meg, hogy miért voltak...

Az asszony zavart lett; később azt mondta:

— Téved, ha azt hiszi, hogy én ezt nem tudtam... De lássa, a drága nekem volt igaz. Mert így szép batuságban együtt lehetett velem végső apjám, ha pedig nem ilyen nemes, el kellett volna régen szakadnuuk...

A férfi bólintott.

— Persze, a régiek szerint csak annak a szerelemnek volt értelme, amely rig tartott...

Az asszony felesattant:

— Ma is csak annak van...

A fiatalember csinos barna fejét egingatta.

— Minden csak pillanat... Pillanatok sorozata, ha úgy tetszik, de egydalú folytonosság nincs.

Az asszony már a teát is megitta.

— Milyen fárasztó maga — mondta szintén. — És milyen soká jön az desapja... Lássa, ő egészen más. sönidet áraszt, békét. Ő a melódia. laga: kattogás...

— Bocsásson meg... zenét akart t hallgatni kicsit? Hiszen én is játgom...

Már ott volt a zongoránál... Az asszony lehunyta szemmel hallgatta. sem várt módon és meglepően tehetéges volt.

De abbanhagyta hamar, amint mondta, nincs türelme a zenéhez. Azt nem lett művész, talán emlékszik a a nagyságos asszony, mennyit keszítette evvel az apját kisfiu korában...

— Megbánta?

— Nem. A mi számunkra már nem-sak az éterben hárfáznak... Nekünk nár az acél is muzsikál.

Az órára nézett közben és jelentette, hogy az apjának most már valóban minden pillanatban itt kell lennie...

Leült az asszony mellé és csillogó — zinte még a zenétől csillogó — szemnel mondta:

— El tudja képzelni, asszonyom, milyen gyönyörű ez, milyen édes érzés

ez nekem, hogy tudom, még van három-négy-öt-hat percem itt magából...

Az asszony felállt:

— Megörült?... belőlem?

— Ne haragudjon rám, de valami kíváncsiságot érzek magában magammal szemben... A legalázatosabb lovagi hódolattal mutatom meg magam... hát ez vagyok... ilyen vagyok... Kábult vagyok...

Már ő is felállt.

Az asszony erre ijedten leült. Volt valami kábító a férfiban is, lehet, hogy pusztá illuzióként, amelyet ő állított be saját magának, de olyan volt, mintha valami hallatlan rohanásban volna a férfival együtt... aki most megint leült melléje...

De az is lehet, hogy a férfi valóságos lénye volt ilyen és most kivédhetetlenül feléje áradt.

Már erősen alkonyodott, az ablak alatt menők lépteit is hallani lehetett, olyan álló csönd volt.

Az asszony a szőnyegre nézte a lábát előtt s lesütött szemhéjja mögött látta az ismerős öreg butorokat, amelyek mindig ugyanazon a helyen álltak... az avított babérkoszorút... a régi fényképeket... és a saját harmincöt esztendejét. És ez a csirkefogó milyen fiatal és repül!

Összeszorult a keze, olyan irigy gyűlöletet érzett iránta, ha fiatal lenne s ő is ilyen fajta már... ilyen józan-forró és mindenben keresztülszáguldozó...

Közben észrevette, hogy ott térdel melle a férfi...

Könyörgött: hogy már itt az öreg... látta jönni az ablak alatt... egy pillanatot volna még... a legszebb: a szerelem perce...

S mire az öreg művész a szobába lépett, ahol minden sarok egy féleleten át dédelgetett és titkolt szerelmet rejtett, — a fia már megkapta azt a csókot, amelyről ő annyit álmodott.

— Te dologtalan, mit irigyled a munkás méhtől a virág édességét? Ott van előtted is! Szabad a gyűjtés neked is, azért esepgetet szolgálaim kelyhébe a hajnal harmatozó tündére édességet, hogy a munkát kedvelőknek boldog legyen az életük. De te lusta vagy, nem dolgozol.

Felpattant a dölyfös dongó:

— Mit!? Én nem dolgozom? Ládd, a nap még fel se jött és már itt vagyok.

— Igen, válaszolta szerényen a tündérke s már a haragja is elmúlt — itt lebzszel céltalanul, míg a méhikék szorgosan gyűjtenek. Arulkodsz, irigykedsz, ahelyett, hogy dolog után látnál!... Röpij, dongj, ameddig jól esik. Üldözzenek az emberek, ne legyél nyugton sehol és légy a dologtalanság képmása...

A tündérke alig, hogy kimondta ezeket a szavakat, el is tűnt. Nyoma vesztett s csak a hire maradt fenn.

Diri-diri Dongó pedig azóta is folyton keresi, folyton dong utána, de többé soha rá nem akad.

Elűzte tolakodásával s rajta maradt az átok; azóta is folyton dong. Így lett Diri-diri Dongó.

— Te dologtalan, mit irigyled a munkás méhtől a virág édességét? Ott van előtted is! Szabad a gyűjtés neked is, azért esepgetet szolgálaim kelyhébe a hajnal harmatozó tündére édességet, hogy a munkát kedvelőknek boldog legyen az életük. De te lusta vagy, nem dolgozol.

Gyermekujtság

Diri-diri Dongó és a virágtündér

Gyöngyharmatos májusi reggelen kirepült Diri-diri Dongó az illatos rétre. A nyíló vadvirágok között számított szétnézni.

Nem azért rándult ki a sok tarka virág közé, hogy felnyissa kelyhüket és felhörpentsen egy pár esep edes nektárt, hanem csak úgy kedvtelésből.

Még fürdeni sem akart a ragyogó harmatesepben. Pedig de ráfért volna. Talán lusta teste felfrissült volna az üde vízben.

A szorgos méhike akkor már vigan, döngicsélve röpködött egyik virágról a másikra.

A dongó dörmögő hangon szólította meg:

— No, te tolakodó, már is itt lebzszel? Eleszed előlem az édes nektárt?

Méhike rá sem hallgatott, csak dolgozott tovább, gyűjtötte a méznek való édes nektárt. Azután házarepült a családjához.

Diri-diri Dongó tovább röpködött a virágok felett, szívta a feláradó édes illatot, hízalta kövér szemét a gyönyörű pompában.

Amint így röpködött, dongott, találkozott a virágok tündérével.

A tündér ott sétált pompás birodalmában. A virágok mind hajlongtak előtte, hozzá érintették selymesszép szirmaikat. Mindegyiktől tapadt egy pár virágpór a tündérnek amugyis édes ruhájára. Ragyogott gyönyörű köntöse, mint a gyémántporral behintett havas föld télen. A kékszemű ibo-

lya bámulva emelte föl szerény fejcskóját, a gyöngyvirág csilingelt zenés kis harangjaival, a liliumbólongatta büszke fejét. A tündérke derült mosollyal jutalmazta hü szolgáit.

Akkor jött Diri-diri Dongó. Büszkén felfuvalkodva dongta körül a virágok tündérét.

— Jó reggelt, szép tündér!... Mit álmodott a csillagfényes éjjelen?...

A tündérke megütöközve nézett fel a körülötte tolakodó dongóra. Szót sem szólt hozzá.

A csuf Diri-diri Dongó csak folytatta beszédét:

— Eljött, ugy-e, szétnézni birodalmában?... Nézheti! Mind elhordják ezek a telhetetlen méhek az édes nektárt! Az ilyen magamfajta szerény népségnek mit sem hagynak.

A virágok tündérkéje ismerte már Diri-diri Dongó egész ivadékát. Jóságos lelke mégsem háborgott az illetlen szavak miatt. Csak ment, suhogott tovább.

Diri-diri Dongó mindig csak utána.

— Mondok én magának valamit — dörmögte a dongó — tiltsa meg ezeknek a tolakodó méheknek, hogy a maga birodalmában garázdálkodjanak. Legalább nem halok éhen. A házaknál az emberek csépelnek agyon csapóval, itt meg ezek eszik el előlem az édességet.

A tündérke amugy is rózsapiros arcát még élénkebbre festette a harag lángja. Kemény hangon szólt a dongóra:

Mielőtt bármilyen villanylustert, állólámpát vásárol, tekintse meg nagy raktárakat, melyek ebben a cikkben egészoicsón kiárusítunk

BARUCH I. Fiai
Üvegudvar Városház-u. 4.
TELEFON 14-71

Meghívom
üzletembe Temesvár és vidéke n. é. közönségét, hogy személyesen győződjön meg azon olcsó árakról, amelyeken a raktáron levő összes cikkek u. m. flanel, barchend, paplan, férfi és női szöveiek, vásznak, siffonok, kötött-és szövöttárak stb. stb. eladásra kerülnek.
LÖWENTHAL R. ZSÓ
Belváros, Hunyadi-u. 9

A Déli Hírnap
3 sz.
ingyen AMITIE szelvénye
5 bélyeg helyett ragasztandó be

A temesvári előkelő közönség találkozóhelye a
Kobelt-bar
Csütörtök, szombat, vasárnap ótáral teadélután táncsal. Szives pártfogást kér
Friedmann Andor

November 28-án kifizeti első havi forgalmát az AMITIÉ.
Siessen megtölteni gyűjtőlapját, hogy részesüljön az AMITIÉ első havi forgalmában.

Nutria-kabát
vadonat uj olcsón eladó
Erzsébetváros, Teleky-utca 14, ajtó 2.

Hó- és sárcipőket szakszerűen javít fekete recézett gummival a legolcsóbb árban
ELASTICA gummiipar, Temesvár-Józsefváros, St. ada Moçioni (Csillag-utca) 60 (volt régi papirgyár)
Gyűjtőhelyek: Kádi și Co., Lloydsor Schojbert P., Gyárvaros, Fő-utca
Popper Linoleumház, Kossuth-u. (Kobelt-ház) és Frisch Lajos cipész, III, Dózsa-u. 51.

Motorkerék pár

Javitások, bármily gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő jó fizetéssel felvételt. Berger, Erzsébetváros, Hattyu-u. 28. (2573)

Erős kifutófiúk felvételt a Helicon nyomdában (1715)

Jobb nő, aki a szobaieányi teendőket és gyermekgondozást elvállalja, azonnal felvételt. Németül beszélők előnyben. Cim a kiadóban. (2552)

Allást keres

Kereskedelmi iskolát végzett, katonai szolgálatot teljesített és a magyar, német, román nyelvet szóban és írásban bírja, mint segédkönyvelő vagy bármilyen műirodai munkát keres azonnali belépésre. Cim a kiadóban. (2572)

Szoptatósdát, gyermek-zerető, foglalkozást keres. Sági-ut. Szőlőskert, Puskaporosmagazin mellett. Magori. (1726)

Lakás

Egy szobás lakást keresek. Offsetmester, Helicon-nyomda. (1716)

Külföldi bejárati 2 ágyas butorozott szoba külön konyhával azonnalra vagy december 1-re kiadó Erzsébetváros, Tirol-u. 69.

Egyetemi hallgató mellé butorozott szobába teljes ellátással lakótárs keresték. Erzsébetváros, Korona-u. 3. földz. jobbra. (2574)

8-10 átaltnak való istálló, egy szoba, konyha lakás az udvarral bérebe kezesek. Cim a kiadóban, vagy telefon 3-76. (1727)

Adás-vétel

Benzin-autó, 45 HP, eladó jutnyos áron. Gyuricsin Milán Berény, Temes-m. (1710)

Selyempapír vágva, szalon-cukornak olcsón eladó. Battyányi-u. 6. ajtó 1. (1714)

Egy szoba-konyhás ház 30000-ól kerítel 70000 leért. Fratlia 9 utca 12. sz. alatt eladó. Érdeklődni lehet Sipos Antalnál, VIII-ik utca 31. sz. alatt (1125)

Különféle

Fehérneművarrást, javítást, foltozást, gyermekruhavarrást vállalok. Erzsébetváros, Korona-u. 3. földz. jobbra. (2575)

Legjobb és legolcsóbbak a PITTROFIN

gummitalpak, amelyek háromszor annyi ideig tartanak, mint a bőrta'pak

Régi hó- és sárcipők ujakká, tartóssá és elegánsakká válnak.

Átadás helyek: Belvárosban: Humanic-cipőüzlet, Jenőherceg-utca, Grosz és Weisz, Lloyd-sor, Löffler-palet, Iglia Szt. György-tér. Gyárvárosban: Kunofszky Adolf, Kocsuth-tér, Iglia, Három király-utca, Vincenta, Uri-utca. Józsefvárosban: B. Neufeld, Hunyadi-ut 9. és Scudier-tér, Iglia, Fröbl-utca.

PITTROFIN-MŰVEK TIMIȘOARA, Bulev. Carol (Hunyadi-ut) 6.

Kivándorlók!

Ha sok pénzt akar megfakarítani és bosszuságtól szabadulni, akkor forduljon a következő címhez:

Ne menjen hajótársasághoz, amíg tanácsunkat nem kéri. Kérje még ma kérdőívünket és utbaigazító iratainkat! Mindenben készséggel rendelkezésére állunk, ami utlevelet, hajjegyet, indulási időt, értékekre való kölcsönt, pénzbevitelt, utazási (baleset-) biztosítást és vizumszerzést illet.

Levélbeli megkereséskor kérjük a postaköltséget mellékelni.

Kivándorlók védő- és gondozó egyesülete
Temesvár-Belváros, Hunyadi-utca 8.

DR. EYSEN GYULA tanár

felelősséggel előkészítő polgári, középiskolai vizsgákra, érettségire.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 48, II, 12 (4005)

Perzsaszőnyegek !!! Perzsaszőnyegek

Olcsó bevásárlási alkalom

Hat napig tartó szőnyegkiállítás a Hotel Ferdinand halljában

Naponta megtekinthető

Jutányos alkalmi vétel!

Értesítés. Mivel az üzemet ismét egyedüli tulajdonosa vagyok, összes butorkészítményeimet elsőrendű minőségben és legjobb kivitelben mélyen leszállított áron szállíthatom. Megtekintés véteikényszer nélkül. Tisztelettel

Schuszter Ferenc

Gyár és butorraktár: Erzsébetváros, Korona-utca 14. A 3-as villamos végállomása.

Kiárusítás.

A vagyonbukott „FARMACON” áruraktárának eladása a csődválasztmány határozata alapján naponként

d. u. 3-5 óráig történik. Különböző orvosságok, kozmetikai, illatszerek, valamint berendezési tárgyak tételekben és kicsinyben adatnak el a Str. T. Cipariu (Batthányi-u.) 5. szám alatt.

Dimitrie Bottez ügyvéd, csődtömeggondnok

Varrógép

a világ legjobb gyártmányai, salon- és egyszerű kiállításban villany- és lábajtásra kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Katzkynál, Mercy-u. 10.

Kárpitosmunkák 5 évi írtás sal. Ottománok már 2300 leitől kaphatók. Javitások gyorsan eszközöltetnek házon kívül is

HANZLIK. kárpitos
Erzsébetváros, Dósa-u. 4 (Csáky-u. sarok)

JULIUS LINK

TIMIȘOARA

I. Str. Gheorghe Lazar (Szerb-utca) 5

INGYEN

„PETROLUX”

csodafény-égőt kaphat,

ha alantí címhez fordul:

„PETROLUX” TIMIȘOARA, IV. Str. I. Văcărescu 30.

Videki képviselőket keresünk

Ak olcsón és jól

akar szép butort vásárolni, csakis SIEBOLD butorgyárba menjen. Timișoara II, Tavirdu-u. 19. Tel.: 6-99

Kályhák

legolcsóbb gyári áron kaphatók

Deutsch Jakob
II, Str. Dacilor 56 (Fő-utca) Tel.: 601

KUHN ANDOR

MUSZERÉSZ
Temesvár III, Hunyadi-u. Ref. egyházépület. Elvállalja varrógép, varrógép, kerékpár, grammofon, vetítógépek és motorkerékpár javításokat szolid áron és jótállással

Speciális esztergámmunkák

Világszenzáció

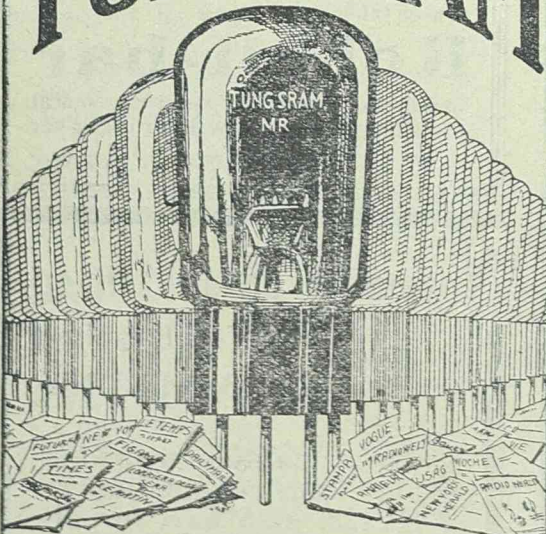
a „HIS MASTERS VOICE” grammophon legújabb modelljé. Okvetten hallgassa meg véteikényszer nélkül

KATZKY-nál

Str. Mercy 10. Lemezek a világ leghíresebb művészeitől.

Modern táncok.

TUNGSRAM

RÁDIÓCSŐ UTÓLÉRIHETETLEN

„Raleigh”

az aranyérmes angol motorkerékpár 1928. model felül-mul minden más gyártmányt. Kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Katzkynál

Timișoara, Str. Mercy 10.